

Bog anmeldelser.

Dr. STANISLAUS VON HUPKA. **Über die Entwicklung der westgalizischen Dorfstände in der 2 Hälfte des 19. Jahrhunderts.** Auf Grund der Spezialuntersuchungen im oberen Wielopolkangebiets. (Vorl. P. Mitrega Teschen 1911).

Meget lidt ved vi om Polen udover dens Helte- og Krigshistorier; og dog er Folkets Historie nok saa interessant, om ikke saa glimrende; det er den triste Fortælling, hvorledes et Oligarki opkastede sig til Landets almægtige Herrer, gjorde Folket til Slaver, nedværdigede det i den Grad, at det endog tabte sin Nationalfølelse, saaledes at Polens Deling føltes som en Velsignelse for det Folk, hvem en centralistisk Statsmagt dog vilde yde nogen Beskyttelse mod den samme egenkærlige Szlakta (Adel), der rundt om i Europa med revolutionære Talemaader fik Datidens Demokrater til Venner.

Dr. v. Hupka fortæller os i en Indledning om Bondens Nedværdigelse, om Livegenskabets Ophævelse i 1848 og viser nu den galiziske Bondestands gradvise Stigen op til menneskeværdige Kaar. Hans Værk er fortræffeligt, det beror ikke blot paa Statistik, Forf. er selv adelig Godsejer og Landmand, det beror ikke blot paa Kendskab til Folket, men paa en personlig Enquete over Forholdene i et typisk Amt. Man kan lære meget af den Bog, der for saa vidt ogsaa giver almengyldige Resultater af en ureguleret Udstykningsbevægelse, baade med Hensyn til Brugenes Antal og til Jordens Pris. I 20 Aar er

Bog anmeldelser.

Dr. STANISLAUS VON HUPKA. **Über die Entwicklung der westgalizischen Dorfstände in der 2 Hälfte des 19. Jahrhunderts.** Auf Grund der Spezialuntersuchungen im oberen Wielopolkangebiets. (Vorl. P. Mitrega Teschen 1911).

Meget lidt ved vi om Polen udover dens Helte- og Krigshistorier; og dog er Folkets Historie nok saa interessant, om ikke saa glimrende; det er den triste Fortælling, hvorledes et Oligarki opkastede sig til Landets almægtige Herrer, gjorde Folket til Slaver, nedværdigede det i den Grad, at det endog tabte sin Nationalfølelse, saaledes at Polens Deling føltes som en Velsignelse for det Folk, hvem en centralistisk Statsmagt dog vilde yde nogen Beskyttelse mod den samme egenkærlige Szlakta (Adel), der rundt om i Europa med revolutionære Talemaader fik Datidens Demokrater til Venner.

Dr. v. Hupka fortæller os i en Indledning om Bondens Nedværdigelse, om Livegenskabets Ophævelse i 1848 og viser nu den galiziske Bondestands gradvise Stigen op til menneskeværdige Kaar. Hans Værk er fortræffeligt, det beror ikke blot paa Statistik, Forf. er selv adelig Godsejer og Landmand, det beror ikke blot paa Kendskab til Folket, men paa en personlig Enquete over Forholdene i et typisk Amt. Man kan lære meget af den Bog, der for saa vidt ogsaa giver almengyldige Resultater af en ureguleret Udstykningsbevægelse, baade med Hensyn til Brugenes Antal og til Jordens Pris. I 20 Aar er

Jordens Værdi i Galizien 5-doblet. Interessant er det at se, hvilken Indflydelse Udvandringen og Tilbagevandringen har haft paa Galiziens hele Økonomi. Til en Bondestand, der knapt kendte rede Penge, er der i de sidste 10 Aar strømmet c. 25 Mill. Kr. aarlig fra Amerika gennem Postkontorerne, foruden hvad de Tilbagedragende selv førte med sig. Nogle af disse Penge anvendtes til at forbedre Jord og tilføre den Kapital, men mest syntes at have været anvendt til at give Jorden høj Værdi. Personlig har jeg truffet Folk, der har solgt Jord til 2300 øst. Kr. pr. Td. Land, de selv i 1910 har givet 1600 Kr. for, og som i 1880 knapt var 200 Kr. værd. For den, der interesserer sig for Agrarpolitik, er Bogen rig paa Iagttagelser og Materiale, hvorudaf kan drages almen-gyldige Sætninger. Bag Bogen ligger en stor Flid og Energi.

Dr. L. V. Birck.

EUGEN FRIDRICHOWICZ. **Grundriss einer Geschichte der Volkswirtschaftslehre.** Münch. u. Lpz. (Duncker & Humblot) 1912. (M. 6).

Man bliver straks noget mærkelig tilmode ved at læse Forordet i denne Bog, idet Forf. her fortæller, at han har haft til Hensigt i Form af et Grundrids at give en udtømmende Fremstilling af de økonomiske Teoriers Historie i Belysning af det økonomiske Livs Udvikling, og at han har søgt at naa dette »ved en kort, præcis Udtryksform, undgaaende ethvert unyttigt Ord, og ved en sammentrængt, ja sammenpresset Fremstilling, der stadig kun fremhæver det karakteristiske«. Kommer man saa til Bogen, maa man indrømme, at Forf. i hvert Fald har naaet sin førstnævnte Hensigt; han udtrykker sig virkelig i Lapidarstil, hvad der ikke just gør Bogen behagelig at læse. Forf. systematiserer stærkt; enhver Skribent faar